مروری بر پرفروش‌ترین آلبوم‌های تازه منتشر شده

بازار داغ فروش آلبوم در اوج فصل سرد

شهروند| با آغاز فصل سرد، تنور کنسرت‌های کوچک و بزرگ در ژانرهای مختلف موسیقی داغ‌داغ شده‌است. حالا فعالان در حوزه موسیقی به‌جای ضبط آلبوم ترجیح می‌دهند چند ماه پایانی سال را صرف اجرای کنسرت در تهران و شهرستان‌ها کنند. با این وجود اما ظاهرا بازار فروش آلبوم‌های موسیقی نیز داغ‌تر از آن چیزی است که انتظارش می‌رفت. «شهروند» در ادامه مطلب به برخی از آلبوم‌های تازه منتشر شده‌ای که توانسته‌اند بیشترین فروش را داشته باشند اشاره کرده و در مورد محتوای هریک از آنها توضیحاتی ارایه داده‌است:

روی در آفتاب

«روی آفتاب به مولانا است، زیرا روی مولانا به آفتاب است».
این را شمس تبریزی؛ «آن غریب جهان معنی» در وصف شیدای خویش گفته، در وصف مولانا که از بلخ آمد، در قونیه سکنی گزید، عالم و فرزانه شد تا شمس آتش در جانش زد و پس از آن، عارف و شیدا شد و شور شیدایی را در شعر سرود؛ اشعاری که آن مردِ «روی در آفتاب» را جاودانه کرد.
مجموعه آلبوم «روی در آفتاب» به‌مناسبت هشتصدمین سال تولد مولانا به‌همت بنیاد فرهنگی- هنری رودکی منتشر شده‌است. آهنگساز آن صادق چراغی است و آواز علیرضا قربانی در کنار روایت‌های عرفانی از زبان شمس، فصل‌های زندگی مولانا را بازمی‌گوید.
مجموعه «روی در آفتاب» در دو جلد منتشر شده است: جلد اول با عنوان «بهار و تابستان» شرح کودکی و جوانی مولانا است. این جلد ۹ قطعه دارد و در دستگاه‌های نوا و شور ساخته شده است. قطعات آن «به‌چله»، «به‌سوگ»، «به‌شوریدن»، «به‌دریا»، «به‌راه»، «به‌خاک»، «به‌نای»، «به‌نقش» و «به‌رود» نام دارند که شامل همنوازی و تک‌نوازی بالابان، تک‌نوازی دوتار جنوب‌خراسان، همنوازی رباب و تصنیف‌های «برگذری» و «من غلام قمرم» است.
جلد دوم با عنوان «پاییز و زمستان» شرح شیدایی و خلوت شعر مولانا است. این جلد ۱۲ قطعه دارد و در دستگاه‌های ماهور و شور براساس گام‌های مقامی تنبور ساخته شده‌است. قطعات آن «به‌شکوفه‌ها»، «به‌رسم هَزاران»، «به‌روی یار»، «به‌آفتابم»، «به‌روشنی»، «به‌خفتگان»، «به‌شب»، «به‌چاه»، «به‌ماه»، «بی گاه شد»، «به‌مستی» و «به‌پایان» نام دارند که شامل تک‌نوازی دوتار جنوب‌خراسان، تک‌نوازی تنبور، همنوازی بالابان و تنبور، دو قطعه آوازی و تصنیف‌های «آفتاب» و «بی گاه شد» است.
بنیاد رودکی در راستای برنامه‌های خود برای بزرگداشت شاعران ایرانی، مجموعه «روی در آفتاب» را منتشر کرده است. پیشتر مجموعه «از خشت و خاک» در بزرگداشت فردوسی توسط این بنیاد منتشر شد و مجموعه بزرگداشت رودکی نیز در دست انتشار است.

علم باران

اگر راک ایرانی دوست دارید، حتما نام Minus1 یا منهای یک را شنیده‌اید. این گروه خراسانی پیش از «علم‌باران»، دو آلبوم غیررسمی منتشر کرده‌اند و شاید اقبال مخاطبان به موسیقی آنها بود که حامد بهداد را بر آن داشت تا بعد از تهیه کنندگی آلبوم «سمبَل» از ججو، تهیه کننده نخستین آلبوم رسمی این همشهری‌های خود نیز شود و «علم‌باران» متولد شد.
این آلبوم ۹ قطعه دارد که همه از کارهای جدید گروه منهای یک است، به جز یک قطعه از آثار قدیمی که آن هم با تنظیم جدیدی در این آلبوم منتشر شده‌است.
ترانه‌های «علم باران» سروده سعید توانایی است، مسعود فیاض‌زاده آهنگسازی و تنظیم آلبوم را بر عهده داشته و سیامک بغدادی و حامد مبرز، خوانندگی «علم‌باران» را انجام داده‌اند.
اعضای گروه Minus1 شامل مسعود فیاض‌زاده، شهرام شقایق، سعید فیاض‌زاده، علی باغفر و سیامک بغدادی با گیتار الکتریک، گیتار بیس، کیبورد و درامز در این آلبوم به نوازندگی پرداخته‌اند. «علم‌باران» آلبومی به سبک هارد راک است با سلطه بی‌چون‌وچرای گیتار الکتریک بر سازبندی آلبوم، گرچه گیتار بیس هم در برخی قطعات با افکت دیستورشن خودی نشان می‌دهد. درامز هم به‌عنوان رکن جدایی‌ناپذیر موزیک راک، ریتم‌های محکم و سرضرب خاص این سبک را اجرا می‌کند.

ابرو کمان

غمزه چشم آن مست ابرو کمان
برده دل از قرار من ناتوان
ای دل و دین من، جان شیرین من
شعر محسن عسگری دستمایه نام‌گذاری آلبوم جدید محمد معتمدی با آهنگسازی احسان ذبیحی فر و نوازندگی پشنگ کامکار شده؛ آلبومی برای «ابرو کمان».
«ابرو کمان» آلبومی به‌شیوه موسیقی دستگاهی ایرانی در دستگاه سه‌گاه برای ارکستر سازهای ایرانی است. این آلبوم ۷ قطعه دارد و توسط موسسه فرهنگی- هنری ماهور منتشر شده است. قطعات آن «پیش‌درآمد (انتظار)»، «ساز و آواز (درآمد)»، «تصنیف کرشمه»، «ساز و آواز (زابل و مویه)»، «چهارمضراب شوق»، «ساز و آواز (مخالف)» و «تصنیف ابرو کمان» نام دارند. مقدمه بی کلام تصنیف «ابرو کمان» از قطعه «چهارمضراب اصفهان» ساخته فرامرز پایور برگرفته شده است. در پایان قطعه «شوق» نیز از یک نغمه آیینی جنوب استفاده شده‌است. در این آلبوم، احسان ذبیحی فر آهنگسازی و محمد معتمدی آواز را بر عهده داشته‌اند. پشنگ کامکار به‌عنوان تکنواز سنتور، اعضای گروه مهتاب شامل احسان امامی، احسان ذبیحی فر، ترگل خلیفی، سولماز بدری و حمید قنبری با تار، عود، تنبک، سنتور، رباب، کمانچه و همچنین مجید وطنیان بادف، در این آلبوم به‌نوازندگی پرداخته‌اند.
ترانه‌های آلبوم «ابرو کمان» سروده سعدی، حافظ شیرازی و محسن عسگری هستند و برخی از مشهورترین اشعار شاعران شیرازی در این آلبوم با صدای محمد معتمدی خوانده شده است، مثل:
نیست بر لوح دلم جز الف قامت دوست
چه کنم حرف دگر یاد نداد استادم
از محمد معتمدی؛ موزیسین برگزیده سال ۲۰۱۳ به انتخاب رادیوی دولتی فرانسه، تاکنون آلبوم‌های «عبور»، «دورها آوایی‌ست»، «گاهی سه‌گاهی»، «سراسر مه»، «بدرود با بدرود»، «صوفی» و «بودن و سرودن» با همکاری هنرمندانی چون مجید درخشانی، علی قمصری، پویا سرایی و... منتشر شده است. از احسان ذبیحی‌فر نیز آلبوم‌های «رهاوی ۱»، «رهاوی ۲»، «سَرخانه ۱»، «سَرخانه ۲» و «هیچ‌مگو» منتشر شده‌است.

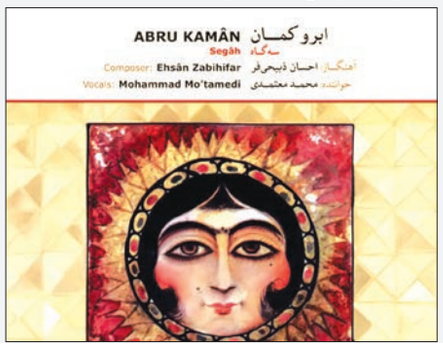

من عاشق چشمت شدم

با «مدار صفردرجه» شروع می‌شود «وقتی گریبان عدم با دست خلقت می‌درید»، با «شب دهم» ادامه می‌یابد «مرز در عقل و جنون باریک است» و با جاودان‌ترین بیت فردوسی به‌پایان می‌رسد «چو ایران نباشد تن من مباد».
«من عاشق چشمت شدم» از آن آلبوم‌هایی است که نمی‌توان آن را نشنید. در زمانه‌ای که بسیاری از آلبوم‌های جدید، موسیقی سرهم‌بندی شده و اشعار بی‌محتوا و صدایی نه‌چندان خوش برای عرضه دارند، «من عاشق چشمت شدم» اثری درخور از مثلث‌هنری موفق علیرضا قربانی، فردین خلعتبری و افشین یداللهی است که دو قطعه خاطره‌انگیز تیتراژ سریال‌های «مدار صفردرجه» و «شب‌دهم» را هم با خود دارد.
شعر پخته و موزون است؛ چنان‌که بی‌آهنگ هم، آهنگین می‌نماید. موسیقی، روان و محکم، ارکستر و گروه کُر را به‌خدمت گرفته و آواز با شعر و موسیقی چنان عجین است که همچون سازی خوش‌آهنگ، بر فراز و فرودهای آن دو می‌نشیند.
۵ قطعه آلبوم «من عاشق چشمت شدم» از اجرای زنده ارکسترال توسط ارکستر مجلسی ایرانیان به رهبری بردیا کیارس ضبط شده‌است.
بدنه اصلی سازبندی و هارمونی آلبوم را موسیقی کلاسیک غربی و ارکستر سمفونیک تشکیل داده است. آهنگساز از تغییرات هارمونیک و فضاسازی‌هایی استفاده کرده که مخاطب حرفه‌ای موسیقی کلاسیک با آن آشناتر است.
البته این تغییرات، بی‌دلیل نبوده و در پی ارتباط عمیق شعر و موسیقی به‌وجود آمده‌است.
در بعضی قطعات، از سازهای ایرانی هم استفاده شده، اما چندان پررنگ نیستند و در راستای فضای حاکم بر موسیقی قرار گرفته‌اند، نه مثل بعضی از آلبوم‌ها که تا صدای سه‌تار و تنبک در آنها به‌گوش می‌رسد، فضا دگرگون می‌شود. آنچه موسیقی ایرانی را در کل آلبوم نمایندگی می‌کند، آواز خواننده است که علیرضا قربانی، آن را به کمال و به شیوه استادان بزرگ آواز اجرا می‌کند.

کینه

مسیر مستقیم مسدود است. مسیر جایگزین به «نیوش» می‌رسد.
اسم‌شان به‌معنای گوش کردن است؛ نیوشیدن با گوش جان. لوگوی‌شان جغد است، نماد مرغ حق و نگهبان دانایی و رنگ اصلی‌شان، زرد؛ نماد گرمای زندگی، امید، روشنایی و خوشبختی است. در نگاه اول «کینه» در هیچ‌جای این جهان‌بینی جایی ندارد، اما «کینه» نخستین کار مستقل‌شان است.
آلبوم «کینه» از گروه نیوش، اثری راک است که با موسیقی ایرانی تلفیق شده. این آلبوم ۸ قطعه دارد که «انار»، «بیگاهان»، «صدای قلب»، «هم مستیم و هم قلاش»، «وقتی که نیستیم»، «کینه»، «شهریار جان» و «مرثیه‌ای برای شادی» نام دارند.
اعضای گروه نیوش را آرش قهرمانلو سرپرست و خوشنویس، سروش قهرمانلو خواننده و نوازنده سه‌تار و سه‌تار الکتریک، کیکاووس مختاری تنظیم‌کننده و نوازنده پیانو و سینتی‌سایزر، آرش آردفروشان همخوان و نوازنده گیتار و سهراب فتحعلی‌زاده نوازنده دف و درام و سازهای کوبه‌ای تشکیل می‌دهند.
ترانه‌های آلبوم «کینه» سروده حافظ ایمانی، گروس عبدالملکیان، شاه‌نعمت‌الله‌ولی، عماد خراسانی و دو لالایی کرمانجی است. نام آلبوم نیز از شعر سروده حافظ ایمانی برگرفته شده است:
«دوست، اما خونی، اما کینه، اما چاقو زد
یار، اما نارو، اما نارو، اما نارو زد»
گروه نیوش در آلبوم «کینه» ریتم‌های موسیقی راک و متال را با موسیقی ایرانی ترکیب کرده و گیتار الکتریک را با دف همراه ساخته است. شور دف و غوغای گیتارها در راک، فضایی مدرن از موسیقی سماع‌مانند ایجاد کرده‌اند؛ فضایی شلوغ که مخاطب خاص خودرامی‌طلبد.
در قطعه «بیگاهان» صدای خرت‌خرت کشیدن قلم‌نی خوشنویسی بر کاغذ، با موسیقی عجین شده و خود به صورت یک ساز درآمده است. قطعه «مرثیه‌ای برای شادی» نیز بداهه‌نوازی آنسامبل دارد که همزمان با اجرای زنده هنرمند بحرینی، حسن حجیری میکس و مسترشده‌است.
از گروه نیوش قبلا آلبومی به‌نام «خرده‌های تاریکی» با شعرخوانی گروس عبدالملکیان منتشرشده‌است.

معرفی ۱

اینک از حافظ و روایت تکنیک‌های گذشتگان

شهروند| آلبوم «اینک از حافظ» ماحصل همکاری شیخ‌زاده و سرایی است که ابتدا با عنوان آلبوم «بزرگداشت حافظ» در استراسبورگ فرانسه به‌واسطه کسب نشان درجه یک خیام دانشنامه فردریک لونورمان فرانسه توسط صادق شیخ‌زاده منتشر شد و هم‌اکنون با اعمال تغییراتی با این عنوان در ایران منتشر شد.
آلبوم «اینک از حافظ» شامل تصانیفی چون دفتر بی‌معنی، مرغان قاف، شهره شهر، پیر ما و ساز و آواز براساس اشعاری از حافظ است که هنرمندانی چون پویا سرایی: سنتور، مصباح قمصری: بم کمان و زکریا یوسفی: کاخون در آن به هنرنمایی پرداخته‌اند.
محتوای مشخصات این فرآیند براساس موضوع گرامیداشت یکی از شاعران تاثیرگذار مشرق‌زمین و با فرم استفاده از یک‌ساز ملودی و یک‌ساز ریتمیک در فضای موسیقی دستگاهی ایران براساس محوریت توضیح و تفسیر عملی آواز ایرانی در قالب تصانیف و استفاده از تکنیک‌های شایع گذشتگان این آوردگاه معرفی شده‌است.
این اثر در توضیحی که شیخ‌زاده در کارنامه آن آورده رهاورد دیست در جهت اجرای موضوعی موسیقی ایرانی در قالب فرمی نو و الهام از تمامی قوت‌ها و ضعف‌های اثر پیش از خود یعنی اینک از امید که جهد بر سر آن دارد تا ترمولوژی دست‌اندر کاران خویش را در باب اندیشه حافظی به سبب جهان‌بینی آنچنان که این دیباچه ادبی می‌اندیشد بر صحیفه نیوش مخاطبان بنگارد و در این رویکرد فروگذار هیچ تلاش و توفیقی نباشد.
به گفته این خواننده، حافظ که آیینه تمام‌نمای ویژگی‌های انسان کامل را در جامعه خود نیافتنی می‌بیند می‌کوشد تا خصوصیات کاملا انسانی را بین آدمیان بشناساند و این همان دغدغه‌ای‌ست که سبب ایجاد اینک از حافظ در سراچه اندیشه ما خود را معرفی می‌کند به نحوی که در انتخاب و اجرای غزلیات در قالب تصنیف یا آواز با در نظر گرفتن موضوع پرداخته شده در آن فرم موسیقایی و آوازی اثر شکل گرفته و چندان که مستقل از یکدیگر نقش‌آفرینی می‌کنند حول محور تأیید و تأکید موضوعی چاره‌ای جز هم‌صدایی و درهم تنیدگی ندارند.
اینک از حافظ، هم‌اکنون بعد از انتشار در ایران و رسیدن به نشر دوم در کشورهای آفریقا، آمریکای جنوبی و آسیای شرقی نیز منتشر شده است.

معرفی ۲

دست کم مخاطب را دلزده نمی‌کند

فرق است بین کار متفاوت ارایه‌دادن و توهم ارایه یک کار متفاوت. از سوی دیگر، فرق است میان تفاوت را فهمیدن و آن را نفهمیدن، پنداری گم‌شدن در پیچیدگی یک کلاف سردرگم مترادف با نوآوری و خلاقیت است! از میان آلبوم‌های موسیقی منتشر شده در ماه‌های اخیر، آلبوم «آقای سماع» توهم‌های خطا را از خود دور کرده است. آلبوم، مثل شعر مولانا ساده است و با زهم مثل شعر مولانا دارای برخی پیچیدگی‌های کمتر دریافته‌شده. آوردن نام شاعری بلند آوازه چون مولانا به آن خاطر است که آهنگساز جز یک قطعه، تماما از کلام مولانا استفاده کرده و برخلاف عادت مرسوم در میان آهنگسازان و خوانندگان موسیقی ایرانی، اصلا کلام را بالحن تغزلی ارایه نداده است. در تک‌تک قطعات (به‌عنوان مثال قطعه دوم آلبوم که «شب» نام دارد) بنمایه شعر مولانا (از درونمایه‌های عرفانی گرفته تا رنگ عاشقانه، وصالی و البته حماسی) در موسیقی هم وجود دارد. مصنف با وجود آن که لزوما از ریتم شعری مولانا پیروی نکرده، ریتم را به‌خوبی در بدنه ملودی تزریق کرده است. المان‌های ردیف موسیقی ایرانی در کار موجود است اما مخاطب این نوع موسیقی را (مراد موسیقی عارفانه است) دلزده پیچیدگی‌های مرسوم نکرده‌است. ما به‌واسطه دریافت ناخواسته بسیاری از داده‌های محیطی با استفاده از چشم، به نسبت چشم‌های تربیت‌شده‌ای داریم. با این وجود اما وضع گوش‌ها اصلا امیدوار کننده نیست. بنا به گفته کارشناسان، گوش انسان هم نیاز به تربیت‌شدن دارد. آلبوم «آقای سماع» از این منظر هم قابل تامل به‌نظر می‌رسد. نخستین تجربه گروه موسیقی «آقای سماع» در حوزه آلبوم، عرصه را برای تلفیق آگاهانه موسیقی ایرانی، ترکی و حتی فلامنکو باز گذاشته‌است. از دیگر ویژگی‌های آلبوم آن است که اسم قطعات تا حدود زیادی با فضای موسیقی انطباق دارند، به‌عبارت بهتر خبری از ذوق‌زدگی‌های واژگانی نیست. ادای درست کلمات که از اصلی‌ترین ویژگی‌های آواز ایرانی است در این آلبوم که چنین داعیه‌ای ندارد به‌خوبی رعایت شده‌است. آلبوم به‌صورت آنسامبل زنده ضبط شده اما هماهنگی در نواختن سازها واضح است. این آلبوم به واسطه لحن موسیقایی شیرین و البته سهل و ممتنع‌بودنش، قابلیت شنیده‌شدن از سوی مخاطب خاص را هم دارد.
امیرحسین حسنی‌نیا (سرپرست گروه، آهنگساز و نوازنده بربت، همخوان)، وحید قاسمی (درامز)، محمود خیرگو (ادوات مراقبه)، علیرضا مقراضی (کمانچه)، امیرحسین جعفری (گیتار و همخوان)، سینا مشفقی (سه‌تار، دف و همخوان) و راحله فیروزی (همخوان) اعضای گروه «آقای سماع» در این آلبوم هستند.